

1939 m.
shis
JAS -
enisa
EET tral sk.
SS.
ITIS
pleč.
vakare.
EET,
SS.
ity 9466
n
urrry
STE
r Ave.
VERO)
ASS.
dder
Moterik
dos.
2 diena.
8 vaka
AVE.
S.
4570.

arnis
STAS
vakare.
2 diena.
AY,
IASS.

Gyv. 31182
Gaidis
STAS
is: 9 iki 12
2 iki 5
7 iki 12
9 iki 12
sturcas.
AS
ir tinka
ies. Išeg
akinius.
rebet,
ss.

LORY
Room 22
ette 2371
44-3
ON INKSTRU
GU.
uk. kasdien
iki 1.

KA
ONE
ABIT
m.
r Street
MASS.

NIAN
E CO.
APDRĀUSTI
PERKRAUS
TYTOJAL
(Insured
Movers)
Perkraust
cia pat ir p
limas vietas
aina priek
WAY
ON, MASS.
ston 4618

VIEW
ERVICE
Telephone
SOUth
Boston
1058
FUTOMOBIL
GENTURA
mai Pigia
inmai ir
Brekas.

E AUTOMOB
US VISOKU
SECU.
ir
t savinink
istravimo vieta
STREET
Eighth St.

KELEIVIS	
DARBO ŽMONIŲ LAIKRASTIS	
Prenumerata metams:	\$2.00
Amerikoje	\$2.00
Pietų Amerikos Valstybėse, Kanadoje ir kitur	\$3.00
Prenumerata pusėi metų:	\$1.25
Amerikoje	\$1.25
Kanadoje ir kitur už Sovieitų Valstiją	\$1.50
Apskelbimų kainų klauškit laiškai. Kreipiantis su kokiais nors reikalais adresuokite:	
KELEIVIS	
253 Broadway, So. Boston, Mass.	

KELEIVIS

THE TRAVELER — LITHUANIAN WEEKLY

NO. 33

Keleivio Telefonas
SOUTH BOSTON 3071

SO. BOSTON, AUGUST-RUGPIUČIO 16 D., 1939.

"Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Keleivio Telefonas
SOUTH BOSTON 3071

METAI XXXIV

Sovietų-Japonų Fronte Vēl Prasidējo Mušiai

MASKVOS SPAUDA
ATAKUOJA FAŠISTUS.

Tai esas ženklas, kad rusai jau tikisi sudaryti karo sąjungą su demokratinėmis valstybėmis.

Japonų žinių agentura "Domei" praneša, kad 7 rugpiučio tarp Sovietų Mongolijos ir japonų Mandžiuo-ko vēl prasidējo karo veiksmų. Jei tiketė japonams, tai užpuolimą pradējė mongolai. Apie 500 jų kareivius perėjė sieną ir užpuolė japonų pozicijas tuo vietoj, kur susijungia Chalkos ir Chorsteino upės, apie 300 mylių į rytus nuo Boro ežero.

Japonai sakosi šią užpuolimą atrėmę. Tuomet juos puolė 1,000 mongolų. Sitame užpuolime dalyvavo ir 30 rusų orlaivių.

Po smarkios kosos mongolai buvo priversti trauktis atgal. Jie palikę 280 lavo- nū. Be to, japonai nušovė žemę 5 rusų orlaivių. Tai buvę praejusių ketvergą, 10 rugpiučio dieną.

Subatoje atskridę 70 Sovietų orlaivių japonų pozicijas bombarduoti. Iš šito skaičiaus japonai sakosi nušovė žemę 16 orlaivių.

Rusai apie šitas kovas neskibia jokių žinių. Maskvos laikraščiai tačiau pradėjo smarkiai atakuoti fašistinės valstybes kaip ramybės ardytojas ir karo kurstytojas.

"Izvestija" išspausdino ilgą straipsnį apie "pirminį imperialistinį karą," kuris prasidėjo 25 metai atgal, ir numato besartinantį "antrą imperialistinį karą." Maskvos laikraščio akimis žiurint, šitas "antras imperialistinis karas" jau yra prasidėjęs; "Izvestija" todėl mėgina atspėti, koki vaizmenį šitam kare teks sulosti Sovietų Rusijai. Karo pradžia esanti visiems aiški: Fašistinė Vokietija pasiglemžė Austriju, Čekoslovakiją ir Klaipėdą; fašistinė Italija pagrobė Abisiniją (Etiopiją) ir Albaniją; paskui jos abividži bendrai veikdamos sunaikino Ispanijos respubliką ir parverė ją savo īrankiu; o Japonija tuo pačiu laiku veda nepaskelbtą karą Kinijai ir kasisi po Sovietų valstybės paramais.

Šitie fašistų smurto žygiai gali uždegti visą pasaulį, nes to karo neišvengs nei Amerika. Bet jeigu fašistai mėgins atnesti antrojo imperialistinio karo gairių i Sovietų žemę, tai 170,000,000 Sovietų gyventojų stossia į karą kaip vienas ir sutriūkiniai priešai iki paskutinio paskelbtą karą Kinijai ir kasisi po Sovietų valstybės paramais.

Šitie fašistų smurto žygiai gali uždegti visą pasaulį, nes to karo neišvengs nei Amerika. Bet jeigu fašistai mėgins atnesti antrojo imperialistinio karo gairių i Sovietų žemę, tai 170,000,000 Sovietų gyventojų stossia į karą kaip vienas ir sutriūkiniai priešai iki paskutinio paskelbtą karą Kinijai ir kasisi po Sovietų valstybės paramais.

Iš šito tono diplomatai sprendžia, kad Sovietų valdžia jau tikisi sudaryti su demokratinėmis valstybėmis karo sąjungą, nors apie vedamas dabar Maskvoje derybas bolševikų spauda kol kas da nieko nerašo.

Ateinančią savaitę Jugoslavijoje prasidės dideli manevrai, kuriuose dalyvaus 500,000 kareiviu.

DANCIGUI "LAIKAS" DA
NENUSTATYTAS.

Pereita savaitę Berchtesgadene Hitleris ir Vokietijos užsienio reikalų ministras Ribbentrop turėjo su Mussoliniu žentu slaptą konferenciją. Bet kad ir slaptą jie tarėsi, o vis dėl to yra žinoma, kad jie tarėsi Dancigo klausimu. Ir sakoma, kad Italijos fašistai priapinė, kad Dancigas turėtų but prijungtas prie Vokietijos. Jeigu Anglia ir Francuzija tam priešintusi, tai Italija stosianti už Vokietiją. Taigi, Dancigą vokiečiai imsiųtikrai, tik laikas esas da nenustatytas.

Japonijos Vidaus Kova.

Japonija veda du karu: vieną su Kinija, o kita savo tarpe. Viduje kovoja armijos vadovybė su civiline vyriausybė. Armija butinai norėjo karienės sajungos su fašistinėmis valstybėmis. Jai svarbu gauti stiprių valstybių paramos ir kaip galima greičiau nugalėti Kiniją. Tuo tarpu gi civilinė valdžia nori laikytis nuo Europos valstybių politikos nuosaliai. Ir civilė vyriausybė kol kas ima viršu.

ANGLIA NUSILEIDO JAPONIJAI.

Tentsino mieste, Kinijoje, keli kiniečiai nušovė japonų valdininką ir pasiūlė anglų kuartale. Japonai paraiškalo, kad anglai tuos kiniečius jiems išduotų. Anglai atsisakė. Tuomet japonai paskelbė anglų kuartalui blokadą ir prasidėjo ilgas ginčas. Dabar iš Londono pranešama, kad anglai jau nusileido ir sutiko išpildyt japonų reikalavimą — išduos pabėgusius kiniecius.

197 LENKIJOΣ KAREI VIAI PABĖGO VOKIE TIJON.

Berlynas skelbia, kad per 4 paskutines savaites 197 kareivai iš lenkų armijos pabėgo Vokietijos pušen. Pranešimas sako, kad 143 jų esa lenkai, o kiti kitu tauybė žmonės. Jie pabėgė dėl to, kad nenori eit karui, o dabartinė Lenkijos politika neišvengiamai vedanti į karą.

DA 180,000 LOJALISTU KAREIVIU FRANC ZIJO.

Koncentracijos stovyklose Francuzijoj dabartiniu laiku esą da apie 180,000 busuvių Ispanijos respublikos kareiviu, kurie kariu pasiūgias pasitraukė į Francuziją. Dabar jie jau busia grąžinami Ispanijon.

VOKIECIĀ ISAKĒ ČE KAMS SUNEŠTI VISUS GINKLUS.

Vokiečiai paskelbė Čekijoj isakymą, kad žmonės su- nėtujiems iš karių laimėjimais. Mongolijos fronte per 4 dienas jie numušė žemę 69 Sovie- tų orlaivių.

RADO SUAKMENĖJUSIŲ AŽUOLŲ NEMUNO DŪGNE.

Elta praneša, kad Nemuno vagai aukščiau Kauno šimt labai nusekus ties kampiškių kaimu į arčiau Birštono prie Alksniakėlio miško ukininkai upės krante rado žemėmis apnėjus, didžiausiai reikiai medžiai visai pakeite savo išvaizda. Vienur jie tamsiai išlaužia, o kitur juodi, kaip anglis. Piuklas ir kūris į juodą ažuolą nelabai lenda. Jie kai kur atrodo lyg suakmenėje. Medžio tyrinėjimo specialistai teigia, kad tie ažuolai vandenye turėjo išbuti po keliatai tukstančiu metų. Šiai radiniams susidomėjo keli musų skulptoriai. Mat, iš tokius medžių galima padaryti įvairių gražių meno dalykų.

"JUROS SAVAITE" LIE TUVOJE.

Tarp 8 ir 15 rugpiučio dienų Lietuvoje buvo suruošta "Juros Savaite," kuri pasibaigė ši utarninkų. Tos šventės tikslas, kaip valdžia ji aiškino, esas "skatinant juros meilę ir propaguoti vandens sportą." Prieš proges po visa Lietuvą buvo renkami pinigai. "Laičių ir uosto ugdymu." Didžiausios iškilmės buvo Palangoj, Sventojoje ir Kaune.

HITLERIS TARP MOTE RIŠKŲ SIJONU—PFUI!

Pereita savaitę Maskvon atvyko franzužų ir anglų generalinių stabų paskirtos misijos. Iš to sprendžiamos, kad derybos dėl karinio bloko jau pabaigtos, o dabar tik armijų ekspertams palikta išdirbtis planas, kaip visu triju valstybių armijos galėtų bendrai veikti karą atveju.

NORI POPOŽIAUS KU NĄ ATGABENTI ANG LIJON.

Anglijos Romos katalikų kunigai nusintė darbinių popiežių prašymą, kad jis leistų jiems parvežti Anglijon popiežiaus Adriano IV-tojo kuną. Adrianas popiežiavo 11-tame šimtmetyje ir jis esas vienintelis popiežius kilęs iš Anglijos.

VOKIECIĀ NEBESTA TYSANTI DAUGIAU CEPELINU.

Washington gauta žinių, kad Vokietija nutarusi daugiau cepelinų jau nebeštys, nes kai kurios tie padarai priuprūgių. Buveč cepelinų fabrikas Friedrichshafene esas keiciamasis iš paprastų orlaivių dirbtuvė. Likviduota ir ta bendrovė, "Deutsche Zeppelin Rederei," kuri buvo sudaryta operuoti komercinės cepelinų linijas.

JAPONAI SAKOSI NU MUŠĘ 69 SOVIETŲ LÉKTUVUS.

Gardner, Mass. — Šiandien čia guli ligoninėj Ole Olson, 27 metų amžiaus vyras, kuri pereitą savaitę peršovė 4 metų amžiaus vairas. Nelaimė įvyko netycia. Vaikas paėmė karabiną ir iššovė. Šuvis pataikė tėvui, kuris buvo pirmutinis lie- tis iškrūtinė.

Rooseveltas Pasmer kē Kongreso Reak cininkus.

Pereita savaitę prezidentas Rooseveltas pasakė, kad Kongresas republikonai ir reakcininkai demokratai, prieindamiesi jo programai, išstatė pavojun 200,000 amerikiečių uždarbių ir prie to da gali paskandinti pasauli į karą. Uždarbių galų nukentė dėl to, kad Kongresas nepraleido paskolų biliaus, o karą fašistai gali pradėti dėl to, kad Kongresas neatsaukė "neitalvalių ištatymo." Tas istatymas buvo išleistas vien tik tam, kad Ispanijos demokratinė valdžia negalėtė čia nusipirkti ginklų. Dabar, kai fašistai Ispanijos respublikai sunaikino, Rooseveltas ištarėti, kad Kongresas ištarėti.

MANOMA, KAD MASK VOS DERYBOS BAIGTOS

Pereita savaitę Maskvon atvyko franzužų ir anglų generalinių stabų paskirtos misijos. Iš to sprendžiamos, kad derybos dėl karinio bloko jau pabaigtos, o dabar tik armijų ekspertams palikta išdirbtis planas, kaip visu triju valstybių armijos galėtų bendrai veikti karą atveju.

ORLAIVIO KATASTRO FA BRAZILIJO.

Rio de Janeiro uoste, Brazilijoje, pereita nedėldieni sudužo Pan-American oro linijos lėktuvas. Katastrofą žuvo 14 žmonių. Nelaimė įvyko pakilant lėktuvui oran. Jis nespėjo gana greitai pakilti, užsikabino už didelio keltuvo ir sudužo.

ANGLIJOS MANIEVRUO SE SUDUŽO 2 BOMBA NESIAI.

Per manievrus pereita savaitę keli šimtai orlaivių "atakavo" Londoną ir du bombanėjimų žuvo. Vienas jų nukrito į jūrą ir nuskendė, o kitas sudužo ant sausumos. Amerikoje taipgi du lėktuvai žuvo per manievrus.

ITALIOJO STOVĮ 1.250. 000 GINKLUOTŲ VYRŲ

Roma girišas, kad dabartiniu laiku Italijoje stovėj po ginklu 1,250,000 kareiviu. Reiskia, nedrįskit mums priešintis ir atiduokit gerouju, ko mes reikalaujame.

VAIKAS PAŠOVĖ TĖVĄ.

Gardner, Mass. — Šiandien čia guli ligoninėj Ole Olson, 27 metų amžiaus vyras, kuri pereitą savaitę peršovė 4 metų amžiaus vairas. Nelaimė įvyko netycia. Vaikas paėmė karabiną ir iššovė. Šuvis pataikė tėvui, kuris buvo pirmutinis lie- tis per 10 metų.

Vandalai Sudaužē Traukinių.

Nevados valstijoj pereita nedėldieni ivyko surupuliniai katastrofa. Nežinomi piktaudariai su "žmogžudingais tiklais" išardė Southern Pacific geležinkelio bėgius ant tilto ir 13 vagonų suvirto upėn. Rašant šią žinią buvo suskaityta jau apie 60 sužiūmų.

PAPIOVE ŽMONA, SU MĖSINĖJO DUKTERI IR SAVE.

Rocklande, netoli New Yorko, pereita nedėldieni išėjo iš proto tulas Raymond ir, atskirės nakties laiku, papiešė miegančią savo žmoną, o paskui beveik mirėta supiaustė 29 metų amžiaus dukteri. Papaliau pasiemė skustuvą ir supiaustė savo rankų gylis. Raymondu šeimyna gyveno labai ištaigingai ir turėjo 14 kambarių namą, kuris buvo puikiausis visojo apylinkės.

KAINA UŽ LEPKĘS KAI LI PAKELĖ IKI \$30,000.

APZVALGA

POPIEŽIAUS "UŽMIRŠTI" MILIONAI AMERIKOS BANKUOSE.

"Lietuvos Aidas" 92-ram numeryje paduoda šitokią žinią:

1914 m. Italijos mieste Rancantari mirė kunigas Pascuccia. Pats budamas neturtingas, vienam savo giminaičiu užraše 200,000 dolerių. Visi stebėjosi, iš kur gali buti tiek pinigų. Tačiau dar labiau visi nustebėjo, kai Amerikos konsulas ėmė jieškoti kažkurio kunigo Pirro, vienam Amerikos bankui užklausius, kai jis turi darbti su Pascuccio turtu, sudarantį 9,800,000 dol. Kaip tik ta žinia buvo paskelbta vienai, tuojuose krepesi į Amerikos konsulatą visos Italijos šeimos, turinčios Pascuccio pavardes, ir ēmė irodinti savo teises į tą palikimą. Taip pat Vatikano valstybės teises į tą palikimą pareiškė Vatikano igaliotinis. Vatikano advokatas pareiškė kad 1914 m. kai jau buvo laukama karos, Vatikano valstybė davę kunigui Pirro Pascucciu 10 milijonų dolerių ir igalioko jį padėti tuos pinigus užsienių bankuose. Romos teismas pripažista Vatikano teises į tą palikimą, bet su tuo nesutinka Amerikos banko valdyba."

Šventas raštas sako, kad "greičiau verblinda išlys per adatos sklytę, negu turtingas žmogus patekės į dangaus karalystę."

Bet šita "šventoji tiesa" yra parašyta tiktais tinklams tamsuoliams, kad nekrantu pinigų ir nepavydėtu turtingiemis. Dievo tarnai sitam blosfui netiki ir krauna lobius kiek tik gali. Vienas "neturtingas" kunigėlis palieka savo giminaičiu \$200,000, o kitas sukraina Amerikos kapitalistų bankuose net \$9,800,000!

Bet kad kunigų giminės tū pinigų nepaimtų, "šventas tēvas" sako, kad tai jo dvaro pinigai, išvežti prieš karą Amerikon ir paskui "pamiršti."

Kokia trampa turi but į amintis, kokia tuščia galva, jei taip lengvai gali "užmiršti" arti 10 milionų dolelių!

SIULO PANAIKINTI "BENKARTĄ."

"Laisvės" 1 liepos laidoje redakcija rašo apie dabartinių Lietuvos neva-seimą. Girdi:

"Dabartinių 'seimų' Lietuvos gyventojai nerinko. Jų 1936 m. faktinai paskyrė Smetona-Capliko valdžią..."

"Kol krašte viešpatavo vieni tautininkai, tai seimas atatiko vyriausybę. Jame sėdi ir ima dideles algas tautininkų paštumdeliai. Ką jiems Smetona-Tubelis-Mironas liepdavo, tai jie priimdayo..."

"Po Klaipėdos užgrobimo, kuomet susidarbė naujaji vyriausybė, seimo padėtis kiek pasikeitė. Kademi ir liudininkai įėja į dabartinei vyriausybėi, o jie to seimą rinkimus ir patį seimą visą laiką boikotavo, taigi dabartinei vyriausybėi jis nevisai atatinėka. Tat dabar tasai 'seimas' yra ne kas kitas, kaip benkertas, faištų tautininkų partijos tautai primestas."

Todėl "Laisvė" ir sako, kad tokas neteisėtu budu tautininkų prigyventas išpera turėtų but panaikintas. Panaikinčias jis turėtų but dėl to, kad jis pavojingas Lietuvos neprisklausomybei. Kaip tautininkų politikos įrankis, jis but kada galis pasiūlkti Hitlerio "pagalbos," ir Smetona galis tokį žygį užgurti, kaip tai padare Čekoslovakijoje.

slovakijoje nekieno nerinktas "tautos vadas" Hacha.

Zinoma, kad iš tautininkų lizdo galima tikėtis visko. Jeigu jie drys vidurinės ginkluoti užpulti tautos pastatyta demokratinė valdžią, tai ką jiems reiškia pasiūlukai į pagalbą Hitleri savo kaiiliu apginti! Ar Ispanijos tautininkai nepasiūlė svetimų valstybių talbos savo diktatūrai palaukiyti?

KAUNO UNIVERSITETO CHORAS SUSIPRATO.

Tas choras žadėjo atvykti Amerikai, bet dabar jau neatvyks. Ryšium su tuo vienais Brooklyno laikraščiu išsiaiškino, kad iš to didelio plano išėjusi tikra komedija. Giridai:

"Pagarsinta, kad choras atvyks, vėliau pranešta, kad tas choras neatvyks. Už kiek laiko vėl pranešta, kad choras tikrai atvyks. Dabar jau galutinai pranešta, kad choras neatvyks, nejo keliomis sutrukėdė nenumatyto kliutis. Tomis kliutimis, be abejonių, yra pinigų stoka, ypač sužinomas, kad Amerikos lietuvių chorų kelionei po Amerikai ir jo išlaikymui negali garantuoti didesnės sumos pinigų."

Tačiau tas laikraštis dėl to nesisieloja, nes—

"...reikia pagalvoti kokios milžiniškos išlaidos susidarytų bent vidutinio chorų kelionei į Ameriką ir jo kelionei po musų kolonijas bei jo pragyvenimui. Vidutiniam chore viši keturių balsų turi buti bent po 10 dinininkų. Tai su dirgentu jau susidaro 41 asmuo.

"Kelionė iš Kauno į New Yorką pigiausiomis salygomis su visomis išlaidomis kainuojas minimum po \$210 kiekvienam, kas sudaro už 41 asmenį \$8,610. Choristų kelionės po musų kolonijas ir jų pragyvenimui per mėnesį laikui reikia skirti mažu mažiausiai po \$200 kiekvienam, kas sudaro kitus \$8,200. Bet šis apskaitilavimas yra galimas mažiausias. Greičiausiai viškas atseity apie \$20,000.

"Mes labai abejome, kad choras koncertuodamas po Amerikos lietuvių kolonijas turėtų pakankamai pajamų apmokėti savo kelionių ir pragyvenimo išlaidas. Reikia atsi minti, kad turime prie save didelį ir brangių kainuojantį uždavinį — Lietuvių Dienos Pasaulinėje Parodoje. Prie to visus slėgiai ekonominius sunkiausius. Kiek tad galima tikėtis pelno iš rengiamų koncertų lietuvių kolonijoje ir dar va saros metu?"

"Keleivis" yra tokios pat nuomonės. Kauniškio universiteto choristus galima tik pasveikinti, kad jie susiprato.

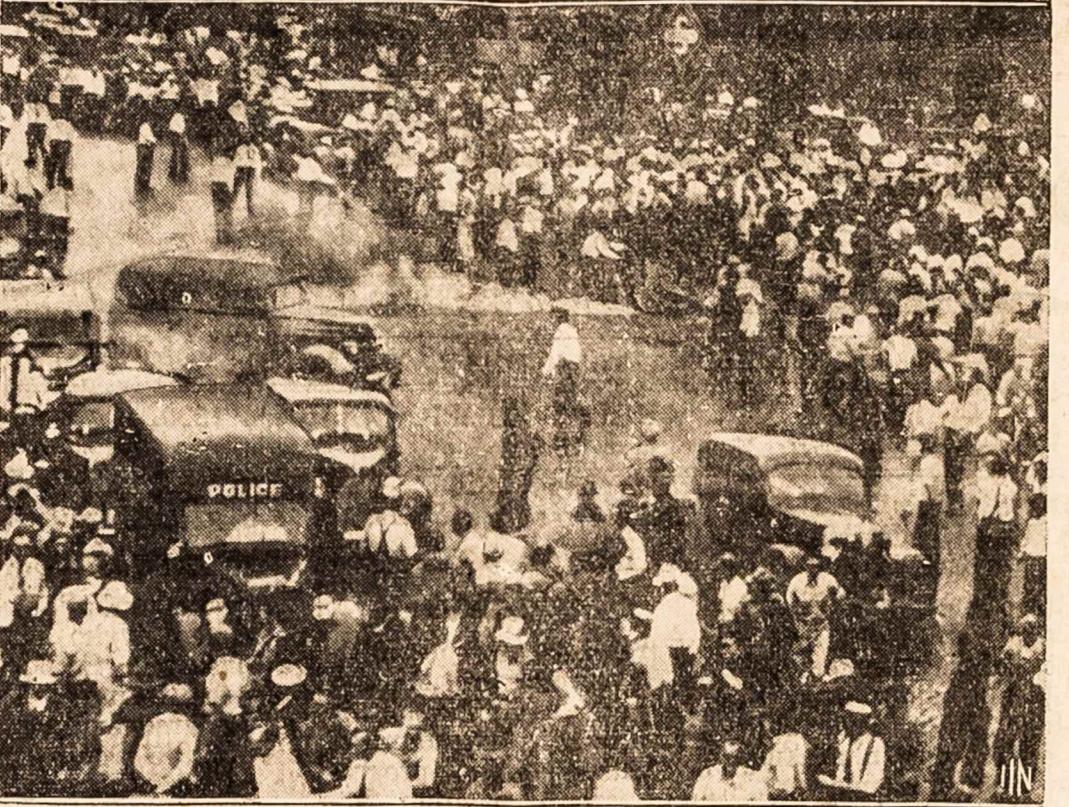
BUVĘ NET 38 "NETIKIEJI" POPIEŽIAI.

Lietuvos pranciškonų organas, "Sursum Corda," 120-tame numeryje pasakoja:

"Kol popiežių rinkdavo ne konklava (iš kardinolu sudaryta), pasitaikydavo, kad viena partija išrinkdavo savo kandidatą, kita — savo, ir taip atsiradovo netikras popiežius. Tokių netikrų popiežių yra buvę 38: vien jų patys atsisakydavo, matydamis keistą savo padėtį, o kiti užsispypre laikydavo save popiežiais iki mirties. Pazymėtina, kad di delis nuošimtis netikru popiežiu mirė staigiai mirtimi."

Bet kodėl "netikieji" popiežiai mirdavo "staiga mirtimi," Pranciškaus škaplerinėlės organas nepaiškina.

Policija Atakuoją WPA Streikierius Minneapolis.

Stai vaizdelis iš Minneapolio miesto, kur buvo sustrekavę WPA darbininkai. Riaušės sukelė policija, kuri norėjo praskinti pro pikietų eiles keliai ir suvesti į darbą streiklaužius.

Kai streikieriai nenorėjo skebū paleisti, policija pradėjo mesti juos lazdomis, šaudyt ir svaividyt gaminėmis bombomis. Vienas žmogus buvo užmuistas ir keliadesimt sužeista.

SIULOMA KEISTI ŠVENTOSIOS VARDĄ.

Prie Sventupio žiočių, kur dabar ruošiamas Lietuvių uostas, yra mėsininkų padavintas "Šventosios" vardas. Kiekvienas išmintingas žmogus pripažins, kad tai labai netikės pavadinimas. Visų pirmą, jis nėra joks vardo, o tik budyvardis, kuris vienas pats nieko nepasako.

Jis galėtų but suprantamas tiktais prie daiktavardžio, kaip, pavyzdžiu, Sventoji Giria, Sventoji Cilicia ir tt.

"SAMOZVANCAL"

Apie tuzinas tautininkų, kurie nieko neatstovauja, pavadinimo savo kompanijai bombastiškai skanbanciu vardu — "Amerikos Lietuvių Tautinė Taryba." Šiomis dienomis tie jau keliadaisiai susirinko prie vieno baro ir nutarė prašyti klerikalų Federacijos, kad ši sušauktų bendrą pasitarimą su jais.

Lietuvių Tautinė Taryba

padidėjo.

Perėita rudenį Amerikos lietuvių kunigai nupirkė šiforėlę ir išlydėjo Urugvaju

kunigų deputatų į Šventosios

Vardą.

"Ką gi Tautinė Taryba atstovauja? Tautininkus? Var-

gai galima buti sutiki. Nes

pačios Tautinės Tarybos cent-

ralinės valdybos nariai nėra

rinkti jokių organizacijų at-

stovai. Nei juos kas nors rin-

ko, nei skyrė. Žodžiu sakant,

susirinko grupelė asmenų, kur-

ie patys save pasivadino va-

dais ir sutvėrė organizaciją,

kuri pasiima sau už prievo-

lėjantį visu Amerikos Lietu-

vii Tautininkų vardu."

Reikia pripažinti, kad tautininkai čia neblopai apibus-

ti, bet vien ant gamtinėmis

teisės iškėlimais kurių

organizacijos įkvėpimas...

ir as

regejau musų Viešpati Jėzū

Kristu,

kurs viena dieną bu-

vo galingai pasiilges, ir troš-

ko ar ilko dėl negro ar in-

diecio sielos, ir už ją davę

Savo gyvybę ir mirę ant

Kryžiaus.

O mano tautiečiai Urug-

vajuje yra be savo dviosios

vado. Juk jie buvo atpirkti

'negendančiais auksu ir si-

abru, bet Brangiausiu

Krauju Kristaus.'

Kiti garbingi dvasiškiai,

Kristaus sekėjai ir apastala,

apleidžia savo teišiškė ir namus,

ir važiuoja į Indijos raistus,

arba į raupsuotų kolonijas

Filipinų salose, ir jie gyve-

na skurdžioje vienatvėje.

Trukumo varge ir skur-

de, ir darbuojasi sielų lai-

mėti Kristui Karaliui.

Dėl kai ir as negalečiai

pasiūlukai savo broliams

tautiečiams ir važiuoti pas

juos į Urugvajų, su jais kar-

tu kentėjo arba džiaugtai,

jiems pasiūlukai, jų sielas

laimėti Kristui Karaliui, iš

neprisklausomės jam 50 zlotų.

Bet kaip bus, kai šitie

žmonių mulkintojai susi-

tiros prie dangaus vartų? Ar

nepradės jie tenai mūstis?

Vasaros karštis paliečia netikai žmogų, bet ir žvū,

kuri vandenynas maudosi. Yra

patirta, kad sušilus upių

vandeniu iki 75-80 laipsnių,

žvrys stipra.

Meksikos indijonai svei-

kindamiesi papučia savo

atvejų atvėjais raše "New

York Times," "New York

KAIP KAS MAN ŠIANDIEN IŠRODO.

"Post" ir kiti Amerikos laikraščiai. Bėt komunistams tie Krivickio raštai, tai kaip Smigly-Rydz pasakė Krovkuvo smarkią prakalbą prie vokiečių. "Lenkija pajęs netikėti, bet ir garbe!" paraiškė jisai. Hitleris pasiūlė ir prie Vokietijos laikraščius suriko: "Jeigu Lenkija savo provokacijomis išsiauks karą, tai jis neliks nei ant žemėlapio."

Už Lenkijos generolų aštros kalbas Vokietijos hitlerininkai kaltina Angliją ir Francuziją. Tos dvi šalyse kurstantis Lenkija pries Vokietiją. Apie Sovietų Rusiją hitlerininkų spauda tyli — nei žodelio. Iš to galima suprasti, kad Vokietijos hitlerininkai vis dar tikisi Sovietų "neutralumo." Maskvon yra pribuve Anglijos ir Francuzijos ekspertai, kurie mano išdrifti planą trilype apsigimimo sajungai pries agresorių. V

KAS SKAITO, RASO
TAS DUONOS NEPRASOKAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

CLEVELANDO ir APIELINKĖS ŽINIOS

Paradas ir tautinių darželių formalus atidarymas.

Tautiniai darželiai pradėjo atsirasti virš desimties metų atgal. Tuo laiku ir lietuvių darželis atsiradė. Daujelis ją jau pilmai irenti, o kiti jau baigiamos. Ir visos tautos jau yra turėjusios įvairių iškilmis, įvairių apvaikščiojimų. Kada tik kurios tautos žmonės turi kokių suburimų, tai vis surengia tam tikrą apvaikščiojamą savo daržely. Tačiau vienų darželių formalaus atidarymo iki šiol dar ne buvo buvę. Taigi, liepos 30 diena ir įvyko tas formalios ceremonijos, kurių atliko Roosevelto atstovas McNutt iš miesto vyriausybės.

Oras tą dieną pasitaikė nepalankus. Iš ryto buvo labai smarkus lietus, ir jau buvo manyta, kad jokių parady nebūs galima įvykdinti. Tačiau apie pietus pasirodė sulaukėti visi nudžiugio, kad jų pasirengimas nenues už dyką.

Apie pirmą valandą dėsėkai tukstančių žmonių susirinko prie Amerikos Legiono Darželio. Ir kaip pirmą valandą legionierių komandos susirinko prie taikos paminklo su Amerikos vėliavomis. Prasidėjo taikos paminklo atidengimo ceremonijos.

Buvo tai ispuindingos ir griaudinčios apeigos. Paminklą atidengė Roosevelto pasiuntinys McNutt, pasaikydamas ispuindingą kalbą, prisimindamas praeities karus ir legionierių pasiryžimą ginti savo šalį. Užbaigus tas apeigas, prasidėjo apie dviečimsiastuonių tautyseitukų žemės gabėlių supylimas iš vieną didelę dėžę, kuri paskui likos užkasta po pamatinui akmeniu. Įvairių tautybių atstovai sustojė į eilę ir vienas po kitam supylė savo žemę į dėžę. Tautos, kurios neturėjo kitokios atstovybės, tai jų darželių pirmininkai atliko tas užduotis.

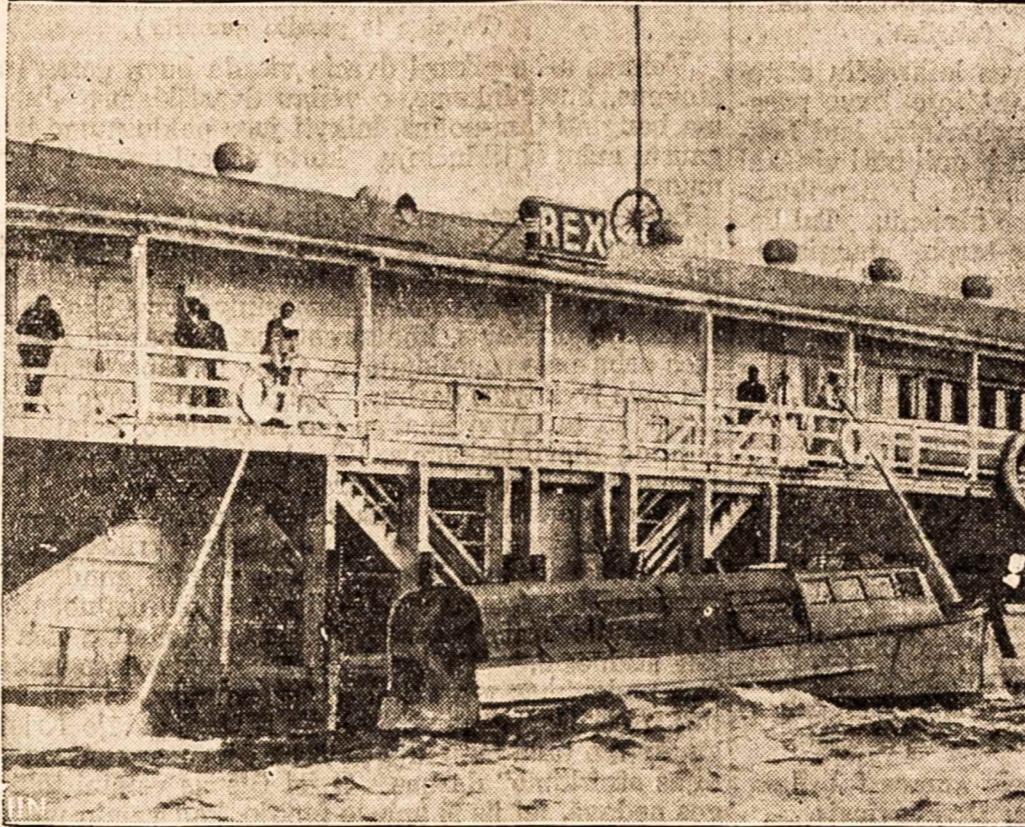
Užbaigus šias ceremonijas, visi traukė žemėsnuoju bulvaru prie lygais lauko ties Lietuvos Darželiu, kur stovėjo kita gražiai ištrenta estrada tolesnės dienos ceremonijoms. Prasidėjo ir paradas, bet labai sutrumpintas, nes oras pasitaikė nepastebėtas. Vieną minutę švietė, o antrą minutę jau lietus rodėsi. Visų tautybių iškilmės buvo sumazintos, bet lietuvių už vis daugiausiai sumažinta. Gaila, kad ta dienė čia buvo svečių iš Lietuvos ir jis negalejo pasirodyti "dideliu vadu;" su juo niekas nesiskaitė.

Tačiau darželio sąjunga padarė nutarimą, kad atitekisi butų geriau pasirengę tokiems atsitikimais. Bus įtakinti kostiumai, kad reikalui esant butų galima tikimai pasirodyti.

VALSTYBĖS PAREIGOMS.

Gemblerų Laivas Ginasi Nuo Valdžios Tarnų.

Šis vaizdelis parodo gemblerų laiva "Rex," kurį anadien valdžios agentai apsupo Californiaus pakrašty. Vaizdely galima matyti, kaip gembleriai leidžia iš gaisrinio žarnų vandenį, norėdami atmesti valdžios agentus, kurie iš apačios bando kopti į ju laivą. Laive tuo laiku buvo apie 600 gembleriai. Po ilgos kovos laivas turėjo valdžios pareigunams pasiduoti. Jo viršininkai ir tarnautojai buvo areštuoti, o "publika" išleista į krantą, kur policija suraše visų vardus ir pavardes.

Ivairenės.

Lietuvos Universiteto studentų chorą lankysis Clevelandė apie rugpjūčio 18-19 dienas. Jiems rengiamas koncertas miesto mažame teatre. (Iš Lietuvos gauta žmogus sako teisybę ar meiluoja. Su to aparto pagalba esą jau susekta šioje dirbtuvėje 48 sabotažininkai. Veikusiai tai bus faistišku valstybių agentai. Busių tarandomi visi šios kompanijos darbininkai, nes Hitlerio ir Mussolini agentų gali buti visur.)

Adelė Miliauskaitė su savo tėveliais per atostogas važinėjo po Kanadą ir Michiganą. Tėveliai sugryzo anksciau, o Adelė atostogavo ilgesnį laiką.

Mirė Vilimas L. Selius nuo 1413 E. 63rd st. Velios buvo tiktais 31 metų amžiaus. Paliko liudinčius motiną ir patėvi.

Mirė Jurgis Žemaitis nuo 5901 White ave. Paliko moterį, vieną sunų ir 4 dukteris.

Clevelandės apielinkėse pradėjo apsireikinti raupai. Miesto gydytojai ruošiasi kovai, kad si liga negalėtų prasiplėsti.

Paukštininkystės kongrese dalyvavo lietuvis agronomas Jonas Stevenson iš Randolph, Mass. Jis aplankė žymesnės Clevelandės vietas ir Liet. Darželį.

Clevelandės Lietuviai Vaizbos Butas buvo surengę vakarienę svečiams iš Lietuvos. Žmonių dalyvavovo mažai.

Jonas Jarus.

PATERSON, N. J.
Vagys ir sabotažinėkai apnuko orlaivių dirbtuvę.

Patersone randas Wright's aeroplano didelis fabrikas, kuris gamina daugiausia kariškus orlaivius sios šalies valdžiai, bet nemaza užsakymų gauna ir iš Europos valstybių. Dabartiniai laikai čia dirba apie 5,000 darbininkų. Šis fabrikas yra pagarsėjęs visame pasaulyje kaip geriausis motorų gamintojas.

Rugpjūčio 9 dieną dienraštis "The Evening News" išspausdino straipsnį, kuriai me sakoma, kad Wright's orlaivų dirbtuvę apnuko kenkėjai, vagys ir sabotažinėkai, nes per du pastaruojančius metus, daug motorų, kurie buvo gaminami Jungtinės Valstijos armijai bei laivynui, buvo sugadinta arba išvogtos labai svarbios dalys.

Parodytas Henry F. Grady, buvęs muitų komisijos pirmininkas, kurį dabar Rooseveltas paskyrė Valstybės sekretoriui. Majoras pasakė atatinkamą kalbą, kurioje pažymė-

Dirbtuvės valdyba jau paskivietė ir New Yorko kriminalogų su elektriniu apartu, kuris vadinas "truthfinden"

ir su kurio pagalba esą galima susekti, ar tardomas žmogus sako teisybę ar meiluoja. Su to aparto pagalba esą jau susekta šioje dirbtuvėje 48 sabotažininkai. Veikusiai tai bus faistišku valstybių agentai. Busių tarandomi visi šios kompanijos darbininkai, nes Hitlerio ir Mussolini agentų gali buti visur.)

L. N. P. L. remis vien tik "New Deal" kandidatus.

Passaic apskrities Labor Non-Partisan League jau nustatė sau programą valdininkų rankimams ateinančiais 1940 metais. Kaip pranešė unijos laikraštis, "People's Press," tai 1940 metais L. N. P. L. cia remis tik tuos kandidatus, kurie stoja už "New Deal" ir pasižadė remti Rooseveltą. Lyga nežiurianti kurių partijai kandidatas priklauso, republikon ar demokratui, bet už ką jis stoja. Nes gali buti iš republikonų pažangiu žmonių, kaip New Yorko majoras LaGuardia, tuo tarpu kai iš demokratų gali buti iš uždžiausiu reakcinių, kaip New Jersey City majoras Hague.

Nepartinė Darbo Lyga stoją už WPA darbu praplėtimą, už federalinį namų statybos projektą, už senojo amžiaus pensiją, už Wagnerio aktą ir tt. Ir todėl ji yra nusistatiusi remti Rooseveltą trečiam prezidento terminui.

Darbininkai laimėjo.

Dažytojų (dajeriu) federacija praneša, kad E. Richard Screen Making Co. buvusi priversta pasirašyti darbininkų unijos kontraktą, kuriuo nustatomata 8 valandų dieną ir 60 centų per valandą atlyginimą. Už viršlaikį bus mokama pusantros aligos. Pirmai ši kompanija mokojo tik 55 centus į valandą; taigi dabar darbininkai gaus 40 centų per dieną daugiau.

Tai jau nemenkas laimėjimas. J. Matačiunas.

TIKEJIMU ISTORIJA.
Paro P. D. Chantepie de la Saussaye, Teologijos profesorius. Vertė lietuvių kalbon J. Laukis. Knyga didelio formato, 1086 psl., su daugybe poveikiaus visokiu tūkstančiu dienų dienai, reliktu, bažnyčiai, šventinių ir tt. Gražiai tvirtas apdaras, Chicago, 1914. Kaina \$7.00

Socializmo Teorija, tai veikalas, kuris trumpai išaiškia faktus parodo,

kaip iš šio leidinio draugijos formu-

tausimasis. Kaina 25c

APIE PAUKŠTININKYSTĘS KONGRESĄ CLEVELANDE.

Ir apie Lietuvos Kulturinių Darželių.

Nuvažiavę į Pasaulinių Paukštininkų Kongresą ir Parodą, nors nustėjau daug atliekamo laiko, tačiau pasistengiau aplankyt platiaplati Lietuvos Kulturos Darželių Clevelandė. Pirmiausia užvežiau "Dirvos" redakecijon pasiteraut, kaip geriausiai bupta darželių pasiekti. Taipgi norėjau susipažinti su "Dirvos" redaktorių Karpiu. Tačiau Karpius neradau; jis buvo išvažiavę į Paukštininkų Parodą.

Povilas Vasiliauskas, kuris dirba "Dirvos" spaustuvė, nuvežė mane savo automobilium į Gordon Parką, kur yra tarptautiški darželiai. Apvažiavę apie visų tautų darželius, prie lietuvių darželio sustojom. Keliu tautų darželiai dar nėra užbaigtai, ir kaip jie atrodys, kaip bus užbaigtai, nežinia. Dabartiniai laikai lietuvių darželiai atrodo geriausiai. Lietuvos darželis randasi tarp dviejų kelių ir nuo abiejų gerai matomas.

Lietuvos Kulturos Darželis yra du paminklai, Dr. Basanavičiaus ir Dr. Kudirkos. Atrodo, kad yra prieiginta vieta dar ir trečiam paminklui, bet ką tenai statyti, turbut da nėra nutarta.

Ištrikuju, Clevelandė lietuvių verti pagyrimo už savo pasidarbavimą ir irenteiginių tokio pukaus darželio. Lietuvos Kulturos Darželis tikrai kelia lietuvių vardar tarptautinėmis.

Beje, Povilas Vasiliauskas, kuris parodė man Tarptautišką Parką, sakė kad apie 20 metų atgal dirbęs "Keleivio" spaustuvė.

Paukštininkų kongresas pavyko daug geriau, negu kad rengėjai tikėjosi.

Kongresą ir Parodą atsiliepiau kaip 900,000 žmonių. Šis gausus atsilankymas visus nustebino. Clevelandė istorijoje dar niekad tiek žmonių nebuvó, kaip dabar per paukštininkų kongresą. Pavzdydžiu, rugpjūčio 1 d. į Pasaulinę Parodą New Yorke atsilankė 90,000 žmonių, o į Paukščių Parodą tą pačią dieną atsilankė 117,000 žmonių!

Paukščių paroda buvo užemusi 20 akru žemės plotą, kur paukštininkai iš viso paruošė. Barbados saloje, kuri priklauso prie Vakarinės Indijos grupės, nėra nei miškų, nei upių, nei kalnu, nei ežerų, nei pelkių, tačiau jų yra trišciaisiai apgyventa vieta visame pasaulyje, labai skoninges ir gražiai atrodę. Jonas Stevenonas.

Barbados saloje, kuri priklauso prie Vakarinės Indijos grupės, nėra nei miškų, nei upių, nei kalnu, nei ežerų, nei pelkių, tačiau jų yra trišciaisiai apgyventa vieta visame pasaulyje, labai skoninges ir gražiai atrodę.

Moksliu yra žinoma daugiau kaip 100 nuodingų žuvių rūsių. Iš visų nuodingiausiai esanti fugu, kuri gyvena Japonijos pakraščiuose.

Ji esanti tiek nuodinga, kad žmonės, kurie nori naudinti, dažnai vartoja tą žuvį vietoj nuodugų.

KADA BUSITE NEW YORKE

ATLANKYKITE NEW YORKO PASAULINĘ PARODĄ

TAIPGI ATLANKYKITE

Lietuvos Amerikos Piliečių Klubų RESTORANAS, SOKIAI

Klube gausite tikros Lietuviškos DEGTINĖS

VALGIŲ IR GERIMŲ

Norédami gauti visokias informacijas apie pasaulinę parodą, susiekti savo giminės ir senus pažiūstus, užsiekite į Lietuvos Centrą

K. Dambruskas, A. Marcinkus.

MARSALKOS:

P. Rukstalis, J. Jarutautis.

Susiurinkimai buna paskutinių nedėlės, ir 100:1 "nosaukų uozugų laupė Linosbysh Svetainėje, kamp. 8th ir Adams Sts. Waukegan, III.

KASOS GLOBEJAI

D. Lauraitis, K. Ambrozunas,

KNYGIAI

K. Dambruskas, A. Marcinkus.

MARSALKOS:

P. Rukstalis, J. Jarutautis.

Susiurinkimai buna paskutinių nedėlės, ir 100:1 "nosaukų uozugų laupė Linosbysh Svetainėje, kamp. 8th ir Adams Sts. Waukegan, III.

TAIPGI GUMBOZAI

V. Degutis.

VALGIŲ IR GERIMŲ

Norédami gauti visokias informacijas apie pasaulinę parodą, susiekti savo giminės ir senus pažiūstus, užsiekite į Lietuvos Centrą

K. Dambruskas, A. Marcinkus.

MARSALKOS:

P. Rukstalis, J. Jarutautis.

Susiurinkimai buna paskutinių nedėlės, ir 100:1 "nosaukų uozugų laupė Linosbysh Svetainėje, kamp. 8th ir Adams Sts. Waukegan, III.

TAIPGI GUMBOZAI

V. Degutis.

VALGIŲ IR GERIMŲ

Norédami gauti visokias informacijas apie pasaulinę parodą, susiekti savo giminės ir senus pažiūstus, užsiekite į Lietuvos Centrą

K. Dambruskas, A. Marcinkus.

MARSALKOS:

P. Rukstalis, J. Jarutautis.

Susiurinkimai buna paskutinių nedėlės, ir 100:1 "nosaukų uozugų laupė Linosbysh Svetainėje, kamp. 8th ir Adams Sts. Waukegan, III.

TAIPGI GUMBOZAI

V. Deg

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Ar žinai, Maike, kad perėta nedėldieni aš buvau patekę į gera kumpaniją?

—Ar belangėn buvai uždarytas?

—Ne, vaise, su Bostono biznieriais buvau ant boto išvažiavęs.

—Ir jie tave išleido?

—Maike, aš žinau sekretra, kaip į tokius pleisus bėlidimą įneiti. Aš einu atbuvas.

—Kodel atbulas?

—Kai atbulas eini, Maike, tai vačmonas neapsižiuri ir tiketo neklausia. Jis mislinā, kad tu išein laukan. Mat, ant visko reikia gudrybės.

—Reiškia, tu biznierius apgaivavai.

—O kaip tu rukoju, Maike, ar jie savo kostumeriu neapgauna? Ve, nesenai nupirkau bučernėjantį. Užmokėjau pinigus, o kai parsinešiu namo, žiuriu, antis be galvos. Ar tai čia ne apgaystė? Tas pats, Maike, ir salinuosis. Jeigu tik neapsižiūrėti, tai jau stiklas ir nepiliac. Apie tai yra jau net ir karunka parašyta. Aš ja išmoka ant boto. Ji skamka taip:

Barterderiai-sukčiai,
Sveikiname jus;
Pilkite pijojams
I ilnečius stiklus...

—O aš manau, tėve, kad lietuvių salinai galėtų daugiau stiklus sumazinti, ir tai užtekti, nes dabar jie perdugia.

—Nė, Maike, dabar jie pradėjo duoti alų iš lietuviškos Biokerto bravarnės, tai labai geras trunkas ir norisi, kad miera butų krikščioniška.

—Nu, vėl apie tai. Geriau paclyk, tėve kaip tau patiko tas pasivažinėjimas įjėmė?

—Žinai Maike, buvo fonių. Seni rybokai susidėjo po kvoterių ir padarė tokį fondą, kai Smetonas ginklu fondas. Fakto, kas pagaus didžiausią žuvį, tam iš fondo bus išmokėta nagrada. Aš pamislinau sau, kad čia geras čenčius pasipinigaut, tai nusipirkau porciją kopustu su kilbasa, kopustus suvalgiau pats, o balionė užkabinau ant meškerės. Sakau, silke šitokios porcijos neapžiūrė, o jeigu jau kabinis, tai užsikabina koks šamas. Na, suleidom savo laines ir laukiam. Vienas ištraukė žuvį, ištakė kitas ir tręties, o mano lainė anei kūst. Ant galo ištraukiau pažiūrė, kodel nesikabina. Ogi žiuriu, nei žuvies, nei balionės ant mano kriukio.

—Jes, Maike, išrodo, kad čia lyg ir teisybė...

PASIKORĖ 11 METU AMŽIAUS VAIKAS.

New Bedford, Mass.—Pereitą savaitę čia pasikorė savo miegruimy Frank Sabin, 11 metų amžiaus vienas. Jis prirešo prie durų diržą, padarė iš jo kilpą ir pakybo.

KARO PRAMONĖS AUTARKIJA.

Gumos, azoto ir dar kai komercinės dirbtuvės bei fabrikai.

Lietuvos laikraščiu astotvam Lenkijoje buvo pasakyta ir pakartota, kad Lenkija nori ir gali buti visiškai savarankiška ir nepriklausoma nuo užsienių. Tai liečia, tuo tarpu, daugiausia karo pramonė iš tų, kaižiū, yra vadinama moderniu autarkijos terminu.

Ankstesniuose savo laiškuose aš nurodžiau, kaip Lenkija kuria savo centre visų rušių karo pramonę, kad iš tikro pati save aprūpintu visu, kas jai reikalinga. Jis to pasiekiai su kaupunes perteikliai eksportuoja i užsienius.

Šiame laiške noriu liesti dvi moderniausias bei naujausias pramonės šakas: dirbtinės gumos ir azoto.

Dirbtinės gumos fabrikas ties Dombrovicais.

Tai naujas fabrikas ir neperdidžiausis, bet, kaip teigia, jis Lenkijos pramonėi duoda sintetinę gumą, kuria gaminiai iš spirito ir kitų sudėtingų dalių, kurių proporcijos sudaro kai kurią paslaptį. Lėktuvų ir automobilių padangos esą gaminamos iš savosios dirbtinės gumos.

Dirbtinės gumos gamyba yra viena naujausių pramonės šakų, labai svarbi dirbtiniams laikams, kurie gali buti pavadinti ne tiktais lėktuvais ir radijo laikais, bet gumos laikais, nes dabar guma visur ir perdėm reikalinga ir visur pritaikoma.

Kita nauja pramoninės gamybos šaka yra—

Azoto gamyba.

Kai žinoma, ligi Didžiojo karo beveik vieninteliu azoto gamybos šaltiniu buvo Cili salietra. Didysis karas, atkirtes ar apsunkines salietros iš Cilių gavimą, privertė valstybes smarkiai susirupinti pasigaminti jos pasave namie, neplaukiant toli už jurių—marių. Ir jau Didžiojo karo metu Europos valstybės, viena po kitos, pradėjo pasave gaminti sintetinius azoto junginius iš oro.

Ir ligi Didžiojo karo pui-kai buvo žinoma, kad oras susideda iš 21 nuoš. deguonies ir 79 nuoš. azoto, bet nėmokėta jo iš to didžiojo sandėlio, koks yra oras, paimiti. Tik karas privertė pasiskubinti išmokti žmogų išoro paimiti azotą.

Azoto fabrikas Lenkijoje yra Moscicuose.

Jis ir buvo parodytas. Šis fabrikas pavadintas Lenkijos prezidento Moscickio vardu todėl, kad prof. Moscickis yra ne tiktais profesoriu, bet ir žymus chemijos mokslo žmogus, ypač daug mudirbės, kaip tiktais azoto gamybos srity.

Skaitytojams, manau, bus domu žinoti, kaip iš oro pa- imamas azotas ir iš jo daomi jvairus azoto junginiai, kurių ypač daug varčojama žemės uky, kaip trėšimo priemonė. Trumpai čia pasakydžiu:

Didžiuolėmis mašinomis oras labai suspaudžiamas ir greit atšaldomas ligu 190 laipsnių šalčio. Nuo to oras tampa skystas, kaip van-duo, tiktais truputį melervas. Atvirame ore jis varda ir greit garuoja, tuoju išnykdamas, susiliedamas su oru, vėl i jį grįždamas. Skystas oras momentaliai sušaldo, kas iji įdedama, pav., gelę, kuri per porą sekundžių, nenuostoji savo spalvos ir formos, tiek sušala, kad numesta žemė, sudužta, kaip sprosta, Taigi, gali prieleisti, kad ir Moscicu fabrikai,

NUVAINIQUOTAS VELNIAS

PAGAL J. TURMEL — ELIJOSIUS.

(Pabaiga iš pereito numero.)

Velnias arba piktoji dvasia, visada buvo geras irrankis žiniams, burtininkams, o vėliau dvišiškiams. Juo galima bauginti tamsuolius, laikyti juos paklusnume ir gauti gausius aukų iš tikinčiu, kurie nenori patekti į velnio nagus.

Senajame Testamente velnias buvo lyg koks Dievo pasintintys, policininkas, Dievo sprendimų vykdotojas ir referatas. Jis Dievo įsakymu griebdavo musikaltelius, kankindavo Dievo priesininkus, siulydavosi į talką Dievo išrinktuų priešams, konkurentams, o paskui išduodavo juos arba pats sunaikindavo. O po to reportuodavo Dievui apie ivykdytus darbus. Taigi, nors ir buvo Dievo pasmerktas, tačiau artimai su juo santykiau, palaike ryšius ir pildę Dievo įsakymus. Tai buvo savotiška diplomatija, lyg koks kinų-japonų karas, kur vien su kita karuija karo nepaskelbė ir palaike diplomatinius santykius.

Panašiai traktuoja velniai ir pirmieji krikščionys. Jie net pripažįsta, kad Dievas leido velniniu gundyti Dievo sunų Kristų; velnias užnešė jį ant aukšto kalno, rodė vi-

so pasaulio turtus ir sakė: "tik nusilen man, o visa tai aš tau atiduosiu." Tačiau Kristus nesidavė sugundomas. Tas padavimas yra tiesiog nesąmonė. Jei jau velnias turia tokią jėgą ir galybę, tai jis iš tiesų galėjo Kristų sugundinti, o tada butų žluges visas Dievo sumanytas "žmonijos atpirkimo" darbas. O jei Dievas velniniui tokios jėgos nedavė, jei jis iš anksto žinojo, kad velnio pastangos bus tuščios, tai nederėjo nei daryti tos komedijos. Tačiau katalikai ir dabar tiki iš padavimų, laiko jų dogma, gavėnios metu kunigai apie jį sako evangelijas ir pamoekslus.

Pranašų laikais, dar toli prieš Kristaus erą, velnias pradėjo akitngai dalyvauti žmonių gyvenime. Jis nuolat daro žmoniems įvairias pinkles, dažnai išlenda į žmonių kūna (apsėda žmogų) ir ima jį kankinti. Jis apsėstojo lupomis keikia žmones, piktžodžiau Dievui, skatinan apsėstant daryti musikaltimus, įvairias šlykštynes. Krikščionys ta velnio veikimą priima iš žydų ištisai, be pakeitimų. Jau Kristus kovoja su velniais: jis išvaro velninius iš "apsėstųjų," gydo tuos nelaiminguosius pildami jems į burną druską, šlykštynių vandeniu, skaitydami egzortus. Viduramžiais tokiai "velnio apsėstųjų" buvo devynios galybės ir kunigai turėjo labai daug darbo. O jei kurio jau nepavykdavo "išgelbėti" iš velnio nagų, tokių vienau ar kitu budu numarindavo, kartais sudegindavo ar užmušdavo akmenimis. Svarbiausia už tai, kad velnai jų lupomis burnodavo Dievą, skelbdavo erezijas, keikdavo bažnyčią, sakramentus.

Velnio veikimo dirva buvo plati. Viduramžiais velnias sueidavo išių santykius su moterimis ir mergaitėmis, gundē venuoluose gyvenančias vienuoles, silpnese paverdgavo savo ištakai ir ištvirkaudavo su jomis, įskverbdavo į jų kūnų ir tapdavo inkubu. Žmonių tarpejus medžiojau su talkininkus ir padėjėjus—tai buvo žyniai, burtininkai, raganai ir raganos. Jiem velnias su teikdavo galiai įaikiaregystės, pranašauti ateiti, pavirsti gyvuliu ar paukščiu, skraidinti ore, sukelti audras, potvinius, apkresti žmones ligomis, surasti lobius, akmenis ir geleži paversti aukus, o aukas ir brangakmenius paversti purvų, mėšlų ir tt. Kai kurie turėjo galiai gydyti žmones,

Moscicu fabrikas, kuris gaminiai azoto medžiagias, reikalingas žemės ukiui, atskirtą azotą leidžia į didelius cilinderius, į kurius i-leidžia dar vandenili, gaujamai iš vandens, leidžiamo per degantį koksą, kuris vandenį išskiria iš sudėtinės savo dalies—vandenili ir deguonį,—tai minėtuose vamzdžiuose, 300 atmosferų spaudimui veikiant, iš azoto ir vandenilio susidaro amonijakas.

Toliau, amonijakas jungiamas su sumaltu marmuru ir gaunama salietra, kur ir naudojama žemės uky kaip trėšimo medžiaga. Kitokiai budaus gaunamai kiti cheminiai junginiai. Kalbėdamas apie Moscicu fabriką, jo direktorius paskelė, kad— Azotas yra gyvybės ir mirės medžiaga.

Jis ir buvo parodytas. Šis fabrikas pavadintas Lenkijos prezidento Moscickio vardu todėl, kad prof. Moscickis yra ne tiktais profesoriu, bet ir žymus chemijos mokslo žmogus, ypač daug mudirbės, kaip tiktais azoto gamybos srity.

Skaitytojams, manau, bus domu žinoti, kaip iš oro pa- imamas azotas ir iš jo daomi jvairus azoto junginiai, kurių ypač daug varčojama žemės uky, kaip trėšimo priemonė. Trumpai čia pasakydžiu:

Didžiuolėmis mašinomis oras labai suspaudžiamas ir greit atšaldomas ligu 190 laipsnių šalčio. Nuo to oras tampa skystas, kaip van-duo, tiktais truputį melervas. Atvirame ore jis varda ir greit garuoja, tuoju išnykdamas, susiliedamas su oru, vėl i jį grįždamas. Skystas oras momentaliai sušaldo, kas iji įdedama, pav., gelę, kuri per porą sekundžių, nenuostoji savo spalvos ir formos, tiek sušala, kad numesta žemė, sudužta, kaip sprosta, Taigi, gali prieleisti, kad ir Moscicu fabrikai,

Didžiuolėmis mašinomis oras labai suspaudžiamas ir greit atšaldomas ligu 190 laipsnių šalčio. Nuo to oras tampa skystas, kaip van-duo, tiktais truputį melervas. Atvirame ore jis varda ir greit garuoja, tuoju išnykdamas, susiliedamas su oru, vėl i jį grįždamas. Skystas oras momentaliai sušaldo, kas iji įdedama, pav., gelę, kuri per porą sekundžių, nenuostoji savo spalvos ir formos, tiek sušala, kad numesta žemė, sudužta, kaip sprosta, Taigi, gali prieleisti, kad ir Moscicu fabrikai,

Didžiuolėmis mašinomis oras labai suspaudžiamas ir greit atšaldomas ligu 190 laipsnių šalčio. Nuo to oras tampa skystas, kaip van-duo, tiktais truputį melervas. Atvirame ore jis varda ir greit garuoja, tuoju išnykdamas, susiliedamas su oru, vėl i jį grįždamas. Skystas oras momentaliai sušaldo, kas iji įdedama, pav., gelę, kuri per porą sekundžių, nenuostoji savo spalvos ir formos, tiek sušala, kad numesta žemė, sudužta, kaip sprosta, Taigi, gali prieleisti, kad ir Moscicu fabrikai,

teisingai atspėti jiems ateiti, sukrauti žmonėms turtus. Tačiau ir tie labdaringi darbai buvo daromi tik tam, kad iutrauki žmones į velnio spastus ir pražudyti jų sielas. Tokius velnio talkininkus bažnyčia ir ją remiančios valdžios persekiojo ir skaudžiai baudė—kankino, laužė kaulus, skandino ir degino gyvus.

Visa tai taip pat yra nenuoseklū ir nelogiška. Dievas turi galią velniai suvaldyti, supančioti, tačiau tyčia leidžia jam gundinti žmones, skriausti juos, iutrauktis į savo žabangus, o paskui Dievas tuos žmones baudžia pragaru už pasidavimą velnio ištakai, už talkininkavimą jam. Stačiai keista, kad bažnyčios tėvai ir vadovai niekados kritiskai nepagalvojo apie tų "tieses" nerimatum ir absurdum. Žodžiu, Dievas leido velniniui verstis provokatoriaus verslu, laikė jį lyg kokį slaptą agentą ir naudojosi jo nešvariais patarnavimais savo veldinių nuoskaidai, kuriems tas pats Dievas nedavė jégos ir sugebėjimo velnio-provokatoriaus gundymams atsispirti.

Bet žmoniai pamaži kulturej, vis labiau plito mokslai, žinojimas—iš velninių darési vis riešiačių. Medicina išsaikino, kad jokio velninių "apsėdimu" nėra, o yra tik tam tikros rušies ligos, kurių priežastimi yra silpnas žmonių protas, nevyr pakrikimas, nesveika vaidzutė, kliedėjimai. Nuo to velnias neteko galimumo ištisai į žmogaus kūną. Fizikai, medikai, biologai, gamtininkai išsaikino ir irodė, kad nėra jokių velnio talkininkų, nėra raganų ir burtininkų, o yra tik apgavai ir šarlatanai iš vienos pušés.

Zinoma, tos aikškios tiesos ne tuoju pasiekė visus žmonių sluoksnius, negalėjo taip greitai išrauti iš žmonių vaizduotės amžiaus puoselėti išitikinimą. Liudydye dar ilgai buvo tikima Kristaus išrakomis, nesveika vaidzutė, kliedėjimai. Nuo to velnias neteko galimumo ištisai į žmogaus kūną. Fizikai, medikai, biologai, gamtininkai išsaikino ir irodė, kad nėra jokių velnio talkininkų, nėra raganų ir burtininkų, o yra tik apgavai ir šarlatanai iš vienos pušés.

Kuo labiau šviesėjo žmonių protai—tu mažiau vietos liko velninių musų žemėje. Žmonės ēmė galvoti kritiskai: jei velnias yra, kodel mes jo nematome, nesutinkame? Kodėl tik senovėje jis buvo matomas? Kodėl jo nebijo mokytieji, net patys kunigai?

Pamaži sklaidėsi religinių rukai ir velnias nuslinko į prieiti, į legendas, juokingus padavimus, tautosaką.

Nors išlandien kunigai dažnai skelbia iš sakylų apie velnio-gundytoją, apie jo pinkles, baugina žmones pragaru, velniai-kankintojas, tačiau retai kas bebijo velnio. Baisusis velnias

LAIŠKAS IŠ LOJALISTU LAGE- RIO FRANCUZIJOJE.

"Lietuvos Žinios" išspausdino šitokį lietuvio laišką iš Camf de Gurs, kur francuzai laiko buvusius Ispanijos lojalistų armijos kareivius:

Musų lageryje portugalai neseniai buvo suruoše savo nacionalinė švente. Kadangi portugalų grupė yra profesionalų artistų, tai toji šventė buvo labai įvairi ir įdomi. Dainos, muzika, deklamacijos, įvairūs komiški numeriai, akrobatika. Vaikai, įvairiaspalviai lampionais ir popieriniemis giriandomis nukabinėto alkštėj, padarytoj iš vieno barako pasiskolintų grindų, buvo dainuoja, šokama tipingi portugališki šokiai. Gryni vyriška publika prapažino, kad net "mergičkos"—čikas, ispaniškai,—buvo "beveik tikros". Vakaras pavyko; francuzų sargybos karininkai pageidauja ir juos iš anksto pasikviesčiai tokioms pramogoms.

Vidurnaktį paleista spalvuočio popierio (francuzų, ispanų, portugalų spalvos) balionas su žibaničia jo viuje žviesa. Ilgai matės virš Pirėnėjų kalnų—Ispanijos kryptimi skrendantį aukštynbės švieselę.

Po tos šventės mes panorumė tiekšt portugalams rastą, kuriame pabréžiamu musu susižavėjimas įliaudies dainom, jų muzika. Tas rastas buvo atspausdinantis portugalų lageryje leidžiamam būlėteni. Kad tasai rastas butu gražesnis, skoningesnės išvaizdos, musiškiai panaudoti rankinę granatai— "gardemobil," kareiviai ir karininkai atėina pavakarėse pasižiūrėti vis naujai atsirandantių įvairių figurų.

Dabar projektuojama surošti viso internacinalų lagerio darbelių parodą. Kiekviena nacionalinė grupė ruošiasi pasirodyti, kuonos charakterizuojuančiu savo kraštą, savo tautos ir liaudies būtui. Musiškiai dirba miniaturiškas stakles, kuriomis bus galima austi. Be to, mažučius mintuvus, girmas, — kokias tekdavo sukti ne vienam savo tėvų namų "kamaro", ir dar įvairių dalykų ir dalykelių.

Musų "Kulturos kampele" yra jau iš kokios 150 knygų susidedantį bibliotekelė. Tai daugiausia lietuvių, naujenes knygos, kurias mums geri žmonės priusinčia; yra keliolika ir tomis kalbomis. Atskiroj lentynoj tvarkomi laikraščiai ir žurnali. Musų pašytojai ir tapytojai paruošė kelią padidinti, rasytojų paveikslų kopijų: M. Gorkio, J. Janonio, A. Venclovos. Dar ruošiamas Žemaitės, Kudirkos, Cvirkos, Borutos ir kitų rašytojų paveikslai. Taip pat ir ispanų poeto Garsios Lorka.

"Kulturos kampele" yra ir musų sieninis laikraštis, "Už vielu," kurio remai pagaminti iš paprastų basilių, apsuktų spylgiuota vėla, perjuostų Katalonijos ir Ispanijos respublikonišku spalvų juostelėm, sujungtom lietuviška kokarda.

Musų mokykloj atostogų nėra. Atvirikščiai, pradėjo darbą dvi naujos grupės: algebos ir geometrijos; bet, dabar yra grupė sistematiskam ispanų kalbos ir gramatikos kursui prieiti. Mokytojas yra senas profesionalas ispanas, malonai sutikęs vaikščioti kas ryta iš savo Ilot'o ir buti musu grupės "maestro" (mokytoju).

"Kult. kampely," be to, dar yra Lietuvos žemėlapis ir musų grupės skelbimų lentelė.

Nesenai lageryje buvo užėjus savotiška epidemija: šuliniu kasimo. Mat, iš vandenietieko kranų galima gauti vandens tik tam tikromis valandomis ir tik aprežtą kicki. Tas vanduo suvertojamas valginiu virt, rytmety—prautis, o be to dar, baltiniams skalbtai. Saulės vonių ir vandens dušo mē-

gėjai, o tokį musų lageryje 99 iš 100, pastebėjo, kad ir negilai prakasus podirvio molį, jau galima pasiemi vandens. Iš pradžių netvarkingai, o dabar kas antras barakas, turi po šulinėli; kai kurie gražiai supraskyt, su dengtais rentiniai. Pav. latvių šulinį laiko užgulęs gražiai iš molio nulipdytas krokodilas. Lenkai prie vieno barako, iš polamacijos, įvairūs komiški numeriai, akrobatika. Vaikai, įvairiaspalviai lampionais ir popieriniemis giriandomis nukabinėto alkštėj, padarytoj iš vieno barako, buvo dainuoja, šokama tipingi portugališki šokiai. Gryni vyriška publika prapažino, kad net "mergičkos"—čikas, ispaniškai,—buvo "beveik tikros". Vakaras pavyko; francuzų sargybos karininkai pageidauja ir juos iš anksto pasikviesčiai tokioms pramogoms.

Gretai pastebėta, kad iš iškasto molio galima bet lipdyti ir formuoti. Visus šioje srityje nusimančius išsugedančius išsugedančius, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienas prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienas prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal reakcinės frankistų zoną pavažinėjusių (kaip, pav., francuzų generolo Duvar "Les espagnols et la guerre d'Espagne," kurių man vienos prieštelius iš Paryžiaus prisūtė). Daug blogiau yra su tomis knygomis, kuriuose aprašomis Ispanijos karo strategiją pagal

KAS GIRDETI LIETUVOJE

(Nuo musų korespondenty ir iš Lietuvos Laikraščių.)

KAUNIEČIAI GAVO SUSIPAŽINTI SU TIKRUOJU ASILU.

Iki šiol iš žinodavo tik dvikojus ilgausius.

Kaune yra puikū skverū, muzieju, milijonus kainavusiu fortu, visokiu aikštę, plati gatvė, kur vaikšto visokio rango ponai, o kai kas Laisvės alėja pravažiuoja ir su šiaudu vežimu. Visko Kaune yra, bet pries dvejus metus truko zoologijos sodo. Stai, kad ir apie asilą kauniečiai turėjo tiek supratimo, kad jis yra durnų karalius, nerangus ilgausis. Asilą matė ant popierio nupaišytą arba atspausdintą, bet tas nesuteikdavo pilnesnio vaizdo. Dabar kauniečiai asilą, tikrą keturkį, matą zoologijos sode, pačiupinėja jo gauruotą kailį, o jei kas turi puslį, tai ir pajoja. Zoologijos sodas yra nuopelnas prof. Ivanauskui. Jis buvo pionierius sodą steigti, jis daug dirba ir šiandien, kad sodas buty turtingesnis, gražesnis, daugiau patarnautų kulturai ir moksliui.

Kai tik ateina saulėtas ir šiltas sekmadienis, i zoologijos sodą suplaukia tūkstančiai kauniečių. Gatyemis ir takais eina, margiausiai publikai: darbininkai, raštininkai, žiurkės, iš bažnyčios atkrypuoja davatkos, užklysta vienas kitas dvasiškis, atbėga iš namų ištrukę augalotesni vaikai, o mažuosius atsineša patys tėvai.

Zologijos sodo gyventojai svecių pasitinka su dieliniu pasirošimiu ir rimtumu. Stai pirmieji du vėžliai, kurie savo glėžnā kūna vis slēpia kauliniams kevė, nejudā iš vienos. Riegso prie vandens, kaip akmens. Galima juos kalbinti, judinti, bet jie visiškai nereaguoją.

Cia pat atėjo asilas, ant savo kupros nešinas vaiką. Jis pabalnotas, apkartystas varpeliais, papuoštas, už tai jis yra visų vaikų dėmėsio centras. Asilui dar tik devyni metai. Prie darbo jis netingus, bet jau iš prigimties judumo nerodo. Eina taku užsižiopoje, tarytum gyvenimus butų jį daug kartu nuskraudė.

Erdvioj kertėj užtvertas artimas kiaulių giminaitis šernas. Kaip koks revizorius, jis knisasi, varto ir ardo savo kampely medžiu šaknis, rodos, kad jieško pašlepštūt turų ar skanaus majsto. Jis didžiausias visu sodo gyventojų smaguris. Numešk saldai, jis pagaves aimirką sutriuskins savo dideliais dantimis, pradės garsiai čiupti, o saldinio skanumu pasidžiaugs judinamas uodega.

Toliau žiurovai mato nuolat maršrujančius keturis elegantiškus elnius. Jie netingimai: nukramtyti medeliai, nulupinėtos žievės, nukarpytos šakelės. Kaimynystė vienas ikit per tvorą žiuri du stumbus kaimynai: kuprotasis jautis ir stumbras. Sie galijunai miegoti mėgst. Jiems "lovos" paruoštos iš geltono smėlio. Jautis visą dieną užimtas svečių priėmimui: kiekvienam laižo rankas, duoda kaklą pakasyti, bet už tai jo kaimynas stumbras su svečiais nenori tureti nei mažuosių pažinties.

Mazam narvelį tupi gauruotas Angoros katinas. Jis tokis tylus, kad tingi ir mirkstė. Žandai pasiputė, akyse užkritė, rodos, kad jis tingi ir turėti. Vaikų burys apstojo jo "namą" ir ēmė belsti į "langą":— Kiciau, paimk mėsos, gal nori pieno?— Ka-

tinas pasirangė ir atsitupe užpakaliu į jaunuosis jo lankytoujus. Katino kaimynė striukauodegė varna naudojasi jo nerangumui: jei katino maisto nevalgo, tai varna jį sudoroja tiek, kad ir kitos dienos atsargai pakanka. Už sienos pupso ant lentelės du pelšakaliai.

Tai burelis miniatuuriškos publikos, bet kitame narve gyvene stambieji: valkarinis suopis, erelis reksnys ir tubutasis suopis. Viši jie ramys, tupi, kaip išdresiuoti, pozuoja svečiams, — foto megėjams, bet už sienos esą vištavagiai — tikri padaužos, visada pasiruošę pasprukti arba savo kaimyną sudraskyti. Nuo visokiu bandymu vanago nosis nubraižta taip, kad visada pasruvusi kraujo. Apuokas ir kelios pelėdos pupso prie savo inkilių užsimerkę, nepasijudinami iš vienos, kaip mumiujos. Daugelius lankytųjų taria kad tai ne tikri, o dirbtiniai paukščiai — iš medžio. Bet šie "mediniai" gyventojai dežuruoja per naktis.

Kilnusis erelis ir palassis grifas yra didžiausiai iš visų plunksnuočių sodo gyventojų. Abu drasus ir nepabaidomi. Dažnai jie su pavydu žiuri į mažesnį vaiką ir gailisi kad per grotas negali ištraukti į vidų.

Dešimtys margų fazanų balto guldė, gandrai, krankliai, antys ir visi kitų sūdaro gausių plunksnuočių šeimą.

Pietinės sodo pusės nusitešė eilė smulkiai keturkū vieliniai namelių. Cia prieš saulę ramiai savo kūnā šildo pilkasis kiškis, margai triuši šeima lupinėja žvezias morkas, toliau mediniams lizde pasislėpęs linibarsukas, o žvali rudoji lapė dairosi tik į tas ponias, kurios ateina pasipuošę su jos draugių kailiu. Šeiskai nesidrovėdami prieš svečius ir visus sodo gyventojus, leidžia tokį aromatą, kad vienam kvartale laužia nosi. Pauksny guli juodsidabinė lapė, guli ir nejudā, tarytum butų tik jas kailis nūmestas nuo puosnios damos pečių.

Dideliam garde zuja, šoka, bėga keturi vilkai. Perkare, apšepe, liesi ir nesimpatisi bėti vaikams jie patinka. Lenda vaikai prie vilku, motinos jų nesuvadalo, bet kai pažada kuri įmeti vilkams per tvorą, visi kimbū motinoms į sijonus ir pažiada buti paklusniasi.

Muriniams namely drybso kaip maišai du rūdijų lokai. Jie ilgai stovi ant dviejų kojų, žiuri į publiką, mėgtas saldumynus, o jei nieko negauna, pyksta ir nemalonai šukauja. Simpatiški yra meškėnai, bet jie daugiau tinginai. Kai tik sorcių paėda, sulipa į narve įtaisyta medžio šakas ir miegia, kaip po sunkios rugiapietės. Meškėnai švaros mylėtojai: kai nepaduosi, tą nusine į vandens sklidinė dubenelį ir tik rupestingai numazgojė maistą suėda. Mazgoja ne tik maistą, bet ir savo smailias kojutes.

Gardelyje auga du jauni šerniukai. Jie ne dryža spalva, jų niekas neatskirtų nuo deglujų pašiukų. Medyje labai nedrašiai nusiteiktai voverai. Ji ilgisi laisvės. Nepersenai vienai jos drauge papiove skruzdės. Uodegą parietės tarp visų sodo gyventojų sukinėjasi ir juodas katinas. Jis aplažo

Šių Dienų Amerikos "Sfinksas."

VIETOJE VAISTŲ VAISTININKAS DAVĒ NUODŪ.

To pasekmėj ukininkas V. V. gys neteko sunaus.

Netoli Biržu, Parovėjo, gyvena naujakuris Liudas Vegys.

Nelabai senai susirgo V. V. sunus Vytkas, Tevas nuvežė vaiką į Biržus pas d-rą Markevičių, kuris pripažino lisnikus ir išraše treipus vaistus. Vaistus padarė Jegermano išpėdinių vaistinė arba, kaip Biržuose išprasta vadinti, Baltoji aptieka. Dvejų vaistai buvo duoti nakties metu, o tretieji reikiė duo du ryta; bet vaikas griežtai atsisakė juos gerti, nes jie labai degino burną ir graužė akis. Vegienė dar vaistus praskiedė kava ir tėvų spiriamas vaikas išgėrė.

Po kiek laiko iš Biržų atvažiavo vaistininkas ir paklausė, kaip jaučiasi ligonis. Tėvams pastebėjus, jog vaikas nerorė geri vaistų, vaistininkas paprašė tuo vaisus parodyti. Jam juos padavus, jis juos išidėjo į kisenę, padalijo vaikams saldai niu ir išvažiavo.

Pagal kalbamą projektą, vištų uki numatoma išplėsti per trejus metus. Ateinančiais metais norima pastatyti dvi dideles viščiukų peryklas: Žemaitijoje ir Suvalkų krašte. Tolimesnais metais dar numatomos pastatyti 3—4 viščiukų peryklas.

Is žemės ukių ministerijos skiriamų lėšų taip pat bus remiamos pačių ukininkų mažųjų vištidių steigimas. Ukininkai bus raginami geriau steigti po kelią nedidelius vištidių, kuriuose tilptų nuo 50 iki 100 vištų. Mat, nedidelės vištides turėtų pirmenybę, kad išveisus kokiai nors vištų ligai nepadaroma didelių nuostolių.

Jei kalbamą planą pavyktų realizuoti, tai jau ateinančiais metais kiaušinių eksportas padidėtų vienu milijonu kiaušinių.

PAGARSINIMAI 'KELEIVY'

Norint, kad pagarsinimas tilptų GREIT, reikia priduoti garsinimą administracijon, nevėliau PANEDÉ-LIO VAKARO. Slunciant per pašto relėki pasiliust iš anksto, kad pašlekti mus ne vėliau kaip panedėly. Vėliau gauti garsinimai į tos sąvartės numerį nespėjama patalpinti.

Norint, kad garsinimas nesultrukdytu, sykli su pagarsinimui relėki siūlyti į mokesčių.

DRAUGIJONIS rengiant pikniką ar kitokį parengimą, trumpą pranešimą patalpinam už \$1.00. Už didesnius garsinimus skaltoma nuo collo.

Už pajėgumas darbininkų, paravimų ir kitokius smulkius pranešimus, kaina 2c. už žodį. Stambesnėm raledži antgalvis—15c extra.

"Keleivio" prenumeratoriams už pajėškėjimus gaminimų ir draugų, kai-nai tc. už žodį. Mažiausio pajėškimo kaina 50c.

Norint pajėkot su pavelkslu, relėki pasiliust fotografių ir klaust kalnos.

"KELEIVIS," 253 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Kriminališkas Daktarų Neapdairumas Nuvarē Jaunuoli į Kapus.

Siomis dienomis marijam-boličius sujaudino jauno Mariampolės ligoninėn. Kada ligoninės daktarai Blūdžius ir Rozenfeldas apžiurėjo ligonį, tuo paklause, kodel jis taip vėlai atvežtas ligoninėn. Liga patišo. Tuomet jis nuvežta blogiau. Tuomet jis nuvežta pasakojęs politikieriams, ar jis statys savo kandidatura trečiam terminui, ar ne. Kai jie jį paklausia, tai jis tik nusijuokia. Šiame vaizdelyje jis parodytas (iš kairės) su pašto viršininku Farley. Spejama, kad Farley, kaip vyriausis demokratų partijos propagandos bosas, žino Roosevelt planus, ir todėl abudu rankas spausdami juokiasi, kad niekas negali sužinoti ką jiedu planuoja.

visas maisto porcijas, su-renka svečių maisto pabir-sas ir bendrai save laiko, kad yra neblogesnis ekspone-natas ir už stambuji ruda-loki.

"Laikas."

DIDELĖS PEŠTYNĖS ZA-PYSKYJE, VIENAS UŽ-MŪSTAS.

Peštynės vyko restoranė, kie-mie ir gatvėje. Peštynės jau baigiantis Vilemu kai-mo gvy. St. Kavaliauskas plynė smogę Pievogalos kai-mo gvy. Jonui Reipai, apie 40 m. amžiaus, į galvą, bet Reipa po to smugio dar vienkščiojo ir svirduliuodamas nuėjo į krumokšnus, kur sugriuvo. Jo vaikai, ry-tojus dieną, jį rado begu-lintį ir jau mažai gvy. Skubiai buvo iškiestas gydytojas B. Bandas, kuris nelaimingajį savo mašina nute-vezė į Kauno ligoninę. Ligoniene Reipa po 1 val. mi-rė. Reipa paliko 3 mėnesius, bet jau iš žmonų. St. Kavaliauskas areštuotas. Gerokai apdažuysti ir kiti peštynės dalyviai.

BUS GILINAMA NE-MUNO VAGA.

Šiu metu Nemuno reguliavimo darbams vykdyti paskirta 300,000 litų. Aukščiau Jurbarco norima kiek galima greičiau pagiliinti. Nemuno vaga, kad kursuojantiesi iš Klaipėdos didžiųjų garlaiviai galėtų plaukti iki Jurbarco, kur bus išrengtas prekių perkrovimo punktas—Elta.

Tai buvo liepos 1 d., še-sadienį. Per sekmadienį li-gonio buklė pablogėjo. Pir-madienį buvo kreiptasi į dr. Žilinską telefonu ir kviesta į pas liga. Bet dr. Žilinskas dar sirgo ir atvykti ne-galėjo. Jam per telefoną buvo pasakyti Sabaliauskas li-gonis patarenė ligonį išsiųsti į li-goninę. Tačiau, iškiestas kitas gydytojas, kuris pada-rei išvadė, jog ligonis turi "reumatizmą" ir dabar ser-ga sanarių uždegimui. Nume-rinimo susirupinėliai ligono padetimi motina, išraše-vaistu nuo reumatizmo, da-vė į išvyko.

Tie vaistai nieko negel-bėjo ir ligoniu pasidarė da-

liau. Adressas: N. BANGA C. Paraguay No. 1480, MONTEVIDEO, URUGUAY.

PAŽANGIEJI AMERIKOS LIETUVIAI!

LIETUVOS LIAUDIS IR JAUNUOMENĖ NORI SVIES-TIS. JŪS GALITE JIEMS TAME DAUG PADETI.

Švietimo tiksliu yra jsteigtas ir leidžiamas Rimtas Mokslų, Literatūros ir Visuomenės Mėnesinis Ilustruotas Žurnalas KULTURA.

"KULTURA" REDAGUOJA PASIZYMĖJĘ MOKSLINI-KAI. Bendradarbiauja jūzimiausieji Lietuvos rašytojai, veikėjai, todėl "Kulturos" turinys yra rimtas, įdomus ir naudingas.

Pažangieji amerikiečiai—išrūkykite savo giminėmis ir pažstamiems Lietuvoje žurnalą "KULTURA" arba ISSIRA-SYKITE JĮ PATYS. "KULTUROJ" rasite daug rašty, kurie įdomus perskaityti ir Amerikoje gyvenantiesiems.

Be to, "KULTUROS" žurnalas laikis nuo laiko duoda pil-nai užsimokėjusiems skaitytojams nepaprastai vertingų dovanų.

"KULTUROS" metinė kaina nepaprastai pigi. Lietuvoje: Metams tik 16 litų; Pusmečiu — 8 litai. Amerikoje: Metams \$4; Pusei metų \$2. Adressas:

ZURNALAS "KULTURA" ŠIAULIAI, Tilžės gat. 153, Lithuania.

GRAŽIOS EILĖS, DAINOS IR BALADOS

SIELOS BALSAI

Papuošta daugeliu spalvotų puikių paveikslų, 223 pusl. didžio, apie 150 žvirių eilių, tinkamų deklamuoti viešuose susirinkimuose.

PALINKSMINS JUSŲ LAISVAS NUO DARBO VALANDOS.

Knygoje yra triju rūšių eilių:

TAUTISKOS, SEIMINISKOS IR DARBININKISKOS.

Tai gražiausiai ir turtingiausiai eilių knyga lietuvių kalboje.

KAINA TIK \$1.00.

Audimo apdarais \$1.25.

Kiekviena turėti papuošta savo knygyną minėta knyga. Kiekvieno nusipirkęs turi knygyną minėtą knygyną. Pinigus geriausiai "Money Order". Populiarus galima siųsti tiesiog papra-stam konverte, bet reikia aiskai užrašyti savo į "Keleivio" adresą ir nepamiršt pribilp už 2c. markę.

KIELEIVIS

253 BROADWAY, SO.

